Asia: Lehmikeitaan tuulivoimapuiston osayleiskaava / valmisteluvaihe

Isojoen kunta
kunnanhallitus@isojoki.fi

Lausunto

1 Johdanto

CPC Finland Oy suunnittelee 13 (ohjelmavaiheessa 15) voimalan tuulivoimahanketta Isojoelle Lehmikeitaan alueelle. Hankealueen pinta-ala on n. 880 ha ja voimaloiden kokonaiskorkeus on n. 280 m. Hankkeen sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa Kärjenkosken kylän eteläpuolelta Arkkukallion sähköasemalle.

2 Lausunto

Pyydettynä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Lehmikeitaan hankealueella havaitun metson tai teeren ryhmäsoitimien alueille ei ole osoitettu kummassakaan hankkeen vaihtoehdoissa (VE1 tai VE2) suoraa rakentamista. Kuitenkin alle 800 metrin päähän metson soidinrajauksesta on osoitettu kaksi voimalaa ja teeren soidinrajauksesta alle 500 metrin päähän neljä voimalaa. Selostuksessa arvioidaan, että soitimien ulkopuolelle, mutta niiden läheisyyteen sijoittuvat voimalat aiheuttavat metsäkanalintujen päiväreviirien elinympäristöihin muutoksia sekä kohonneen törmäysriskin, joka taas voi vaikuttaa yksilöiden kautta muutoksia myös soitimen laatuun. Luke näkee, että on hyvä, että tämä on huomioitu vaikutusten arviointia tehdessä. Mutta samalla Luke näkee puutteena, että soitimia ei ole huomioitu voimaloiden sijainneissa arvioiden mukaisesti.

Luke näkee, että selostuksessa hankkeen vaikutuksia metsäkanalintuihin on arvioitu kirjallisuuteen perustuen. Selostuksessa hankkeen arvioidaan heikentävän metsäkanalintujen kannan tiheyttä vähentämällä lajien elinympäristöä, pirstomalla sitä entisestään, aiheuttamalla kohonneen törmäysriskin sekä aiheuttamalla häiriövaikutuksia varsinkin soitimien ympäristöön. Edellä mainittujen vaikutusten osalta hankkeen vaikutusalueen metsäkanalintujen esiintymien elinkelpoisuus ja soitimien laatu heikkenee jonkin verran. Tuulivoimahankkeen aiheuttama muutoksen suuruus metson ja teeren soidinpaikkoihin arvioidaan selostuksessa suureksi kielteiseksi sekä metsäkanalintuihin (metso, teeri ja pyy) pesimälinnustona tarkasteltuna kohtalaiseksi kielteiseksi.

Lievennyskeinona esitetään rakennustöiden ajoittamista pesimäajan ulkopuolelle erityisesti pesimälinnuston kannalta keskeisillä alueilla. Tekopesiä ehdotetaan lintujen houkuttelemiseksi kauemmas hankealueesta, mikä voi vähentää törmäysriskiä ja häiriövaikutuksia. Lisäksi menetettyjä elinympäristöjä voidaan kompensoida suojelemalla tai ennallistamalla elinympäristöjä toisaalla.

Metsäkanalintujen tiedetään olevan herkkiä törmäämään voimaloiden runkoihin,

minkä riskiä on esitetty mahdolliseksi vähentää maalaamalla voimalarungot tummiksi puuston latvakorkeudelle saakka.

Luke puoltaa ehdotettuja lievennystoimia ja näkee tärkeäksi, että hankkeessa tullaan tehokkaasti lieventämään arvioituja vaikutuksia.

Luke tuo erikseen esille, että vaikka rakentamistoimien sijoittuminen lisääntymisajan ulkopuolelle todennäköisesti hyödyttää lajeja, se koskettaa vain kyseistä ajanjaksoa. Mikäli useista hankkeista aiheutuu kumulatiivisia vaikutuksia rakentamisen ja sen jälkeisen toiminta-ajan myötä, vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia. Korvaavien elinympäristöjen puuttuessa tai ollessa heikompia lisääntymiselinympäristöjä, tämä rakennustoimien ajoittaminen on vain lyhytkestoinen lievennyskeino.

Selostuksessa todetaan suurpetojen osalta seuraavaa: ”Toisaalta suurpedot palaavat erittäin todennäköisesti alueelle rakentamisen jälkeen, voimaloiden käytön aikana alueille, missä niiden ravintona käyttämää muuta eläimistöä esiintyy.” Tähän väittämään liittyy epävarmuutta ja riskejä virhearviointeihin.

On hyvä huomioida myös se, että ympäristö on voinut lajin kannalta heikentyä rakentamisen myötä, vaikka laji sitä palaisikin jollain tasolla käyttämään. Lisäksi Luke tuo esiin sen, että lajiston tottumisellakin voi olla pitkällä tähtäimellä negatiivisia vaikutuksia, joita on syytä tarkastella. Kirjallisuutta sopeutumisen haasteista löytyy runsaasti. Sopeutuminen epäedulliseen ympäristöön voi johtaa ekologisiin ansoihin, jolloin jopa houkuttelevalta vaikuttava elinympäristö heikentääkin selviytymistä; lisääntyneeseen kuolleisuuteen esimerkiksi törmäysten kautta; elinympäristöjen laadun pitkäaikaiseen heikkenemiseen ja geneettisiin muutoksiin, mikäli tapahtuu eriytymistä populaatioiden sisällä tottuneiden ja häiriötä välttävien välillä. Tottuminen voi lisätä altistumista petojen, liikenteen tai ihmistoiminnan riskeille, ekosysteemitason muutoksia, kuten kilpailun tai peto–saalis-suhteiden vääristymistä.

3 Lausunnon tiivistelmä

Hanke voi heikentää metsäkanalintujen elinympäristöjä ja soidinpaikkojen laatua sekä lisätä häiriö- ja törmäysriskiä. Luke pitää esitettyjä lieventämistoimia tarpeellisina, mutta korostaa, että rakentamisen ajoittaminen pesimäajan ulkopuolelle lieventää vaikutuksia vain lyhytaikaisesti. Hankkeen jatkosuunnittelussa on tärkeää huomioida myös hankkeiden pitkäkestoiset yhteisvaikutukset.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.10.2026 klo 16:57:45.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: